

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ
Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

**ТЕРМІНОЛОГІЯ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА СУМІЖНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ**

*Збірка наукових праць
Випуск 10*

Київ
Четверта хвиля
2017

УДК 001.4:930.22

ББК 73

Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. пр. / Київський нац. ун-т культури і мистецтв ; ф-т культурології. За заг. ред. *В.В. Бездрабко*. – Київ, 2017. – Вип. 10. – 240 с.

ISBN 978-966-529-320-0

Збірка наукових праць містить матеріали Десятого міжнародного науково-теоретичного семінару «Термінологія документознавства та суміжних галузей знань» (Київ, 2017), організованого кафедрою інформаційної, бібліотечної та архівної справи Київського національного університету культури і мистецтв. Статті та повідомлення присвячені загальній теорії термінознавства, термінографії, проблемно-тематичним аспектам термінології документознавства та суміжних наукових галузей знань.

Для фахівців у сфері термінознавства, документознавства, наук документально-комунікаційного циклу.

УДК 001.4:930.22

ББК 73

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

М.М. Поплавський, доктор педагогічних наук, професор (голова)
В.В. Кушнар'юв, кандидат культурології, доцент (заступник голови)
В.В. Бездрабко, доктор історичних наук, професор (заступник голови)
С.Д. Безклубенко, доктор філософських наук, професор
О.Є. Гомотюк, доктор історичних наук, професор
Н.Б. Зинов'єва, доктор педагогічних наук, професор
С.Г. Кулешов, доктор історичних наук, професор
В.С. Шандра, доктор історичних наук, професор
Г.М. Швецова-Водка, доктор історичних наук, професор

Опубліковані матеріали відбивають точку зору авторів,
яка не завжди збігається з думкою Редакційної колегії.

За точність цитувань Редакційна колегія відповідальності не несе.

*Рекомендовано до друку радою факультету культурології
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 02 від 11 травня 2017 р.)*

ISBN 978-966-529-320-0

© Автори статей, 2017

ЗМІСТ

СЛОВО ДО ЧИТАЧА	6
<i>Vita brevis, ars longa</i>	6
ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА	8
<i>Валентина Бездрабко</i> Термінологічний стандарт із діловодства й архівної справи: яким йому бути?	8
<i>Лілія Гаращенко</i> Аналітичні номінації терміносистеми документознавства	21
<i>Михайло Гінзбург</i> Мова технічних стандартів як окремий функційний шар фахових мов	28
<i>Галина Нестеренко</i> Термінологія кадрового менеджменту й кадрового діловодства: проблемні аспекти та їх вплив на практику	39
<i>Юрій Нестерович</i> О трансдисциплінарном взаимодействии понятий документа и информационного продукта в ракурсе описания структуры издания и публикации при построении общей интертеории	48
БІБЛІОТЕКОЗНАВЧА ТЕРМІНОЛОГІЯ	61
<i>Жанна Бабенко</i> Розвиток терміносистеми інформаційного обслуговування	61
<i>Емілія Огар</i> Дитяча книга у міждисциплінарній перспективі: особливості творення базових термінів	70
<i>Людмила Трачук</i> Електронні каталоги в обласних універсальних наукових бібліотеках України: термінологічні питання	78
<i>Світлана Чуканова</i> Місце терміна «інформологія» у сучасному українському бібліотекознавстві	86
<i>Галина Швецова-Водка</i> Типологія видань і термінологічний стандарт 3017:2015	89
АРХІВОЗНАВЧА ТЕРМІНОЛОГІЯ.....	95
<i>Олена Глушан</i> Розвиток міжнародної стандартизації архівного описування: проект стандарту «Документи в контекстах» (RiC)	95

Сергей Жумарь, Юрий Нестерович

Корреляція понять, означених терміноелементами «фонд»,
«інформаційний ресурс» в архівознавстві
і бібліотекознавстві (к постановке вопроса)..... 102

Катерина Климова

Валоризація архівів: генеза і зміст поняття 108

ДОКУМЕНТОЗНАВЧА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ОСВІТА 112

Світлана Дубова

Проблемні аспекти формування спеціальності «Інформаційна,
бібліотечна та архівна діяльність» 112

Світлана Литвинська

Роль термінології у фаховому мовленні документознавця..... 116

Галина Сілкова

Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: проблеми фахової
підготовки..... 120

NOTA BENE..... 128

Михайло Гінзбург, Владислав Бабенко

Рекомендації щодо подавання термінів-відповідників, власних
і номенклатурних назв у текстах українських перекладів
європейських стандартів..... 128

Галина Гордієнко

Управлінський дискурс як соціокомунікативний сегмент
документування управлінської інформації 140

Евгеній Плешкевич

Синергетический подход в документоведении и смежных
научных дисциплинах 145

Сергій Савченко, Леся Ткач

Використання людини як матеріального носія інформації:
перспективи та загрози 152

Володимир Садовенко, Катерина Полоз

Методичні засади проведення системного аналізу
інформаційних процесів у документознавстві 158

Оксана Тур

Проблеми оформлення бібліографічних описів згідно з вимогами
міжнародних стилів 163

СЛОВО МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ.....	171
<i>Тетяна Білуцак</i> Архіви і сервіси Web 2.0: нові можливості в діяльності архівного менеджменту	171
<i>Віта Бойко</i> Актуальні питання розвитку сучасного документознавства в Україні.....	177
<i>В'ячеслав Кудлай</i> Ідентифікація електронних документів в умовах впровадження ДСТУ ISO серії 30300	181
НАШІ ГОСТІ.....	187
<i>Олена Бережняк</i> Бібліометричний аналіз документного потоку зарубіжної літератури.....	187
<i>Леся Біловус</i> Документально-комунікаційна функція україномовної періодики США щодо діяльності громадських організацій (на прикладі США).....	201
<i>Марина Костенко</i> Інформаційне забезпечення галузі художньої культури і мистецтва	207
<i>Олег Кукушкін</i> Інформаційний менеджмент державних органів України: проблеми функціонування в сучасних умовах	213
IN MEMORIAM.....	217
<i>Евгеній Плешкевич</i> В пам'ять о Михайле Семёновиче Слободяник – крупном ученом и хорошем товарище	217
<i>Валентина Ставицька</i> Спомин про Михайла Слободяника.....	218
Бібліографічний покажчик змісту наукової збірки «Термінологія документознавства та суміжних галузей знань» (2007–2017).....	219
Тематичний покажчик статей	219
Покажчик авторів	232
Відомості про авторів	235

УДК 81'276.6:62; 006.053

Михайло Гінзбург, Владислав Бабенко

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОДАВАННЯ
ТЕРМІНІВ-ВІДПОВІДНИКІВ, ВЛАСНИХ
І НОМЕНКЛАТУРНИХ НАЗВ У ТЕКСТАХ УКРАЇНСЬКИХ
ПЕРЕКЛАДІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТИВ**

У статті узагальнено досвід подавання термінів-відповідників, власних і номенклатурних назв у текстах українських перекладів європейських стандартів. Розглянуто приклади транскрибування власних назв, що стали частиною термінів. Проаналізовано моделі творення англійських термінів, ужитих у термінологічних розділах 11 європейських стандартів газової інфраструктури, і вирізнено типи.

Ключові слова: європейський стандарт, переклад, термін, власна назва, номенклатурна назва, загальноживане слово, транскрибування, транслітерування, гармонізування понять і термінів.

Перекладання міжнародних стандартів українською мовою – це складний процес, який вимагає від перекладача на підставі наукової класифікації лексики стандарту виділити з його тексту лексеми певних класів і виконати над ними відповідні операції. Нами запропоновано поділяти наявну в тексті стандарту лексику на такі чотири класи¹:

– терміни (однокомпонентні та багатокомпонентні, зокрема багатослівні), що є словесними позначками певних загальних понять у конкретній предметній сфері, кожне з яких відповідає щонайменше двом об'єктам, що утворюють групу на підставі спільних ознак (ДСТУ ISO 1087-1:2007², п. 3.2.3, 3.4.3);

– номенклатурні назви або номени, що є словесними позначками предметів (хімічних сполук, рослин, тварин, виробів, матеріалів тощо) у конкретній предметній сфері. Номенклатурні назви систематизовані відповідно до встановлених заздалегідь правил писання і посідають проміжне місце між термінами та власними назвами. Вони позначають загальні поняття, проте, як і власні назви, ці поняття не мають дефініцій³, бо відрізняються від інших однорідних не розрізняльними ознаками, а кількісними характеристиками;

– власні назви, що є словесними позначками певних індивідуальних понять, кожне з яких відповідає лише одному об'єктові (ДСТУ ISO 1087-1:2007, п. 3.2.2, 3.4.2). До власних назв належать імена, по батькові та прізвища лю-

дей, астрономічні й географічні назви⁴, назви організацій (установ, закладів, підприємств тощо);

– слова й усталені словосполучення загальноповсякденної мови, що їх уживають на всій території, де послуговуються певною мовою, усі носії мови незалежно від фаху, освіти, місця проживання тощо.

Над лексемами кожного класу запропоновано виконувати такі операції (рис. 1). Загальноповсякденні слова *перекладають* з іноземної мови українською за допомогою загальних мовних перекладних словників залежно від контексту. Одиниці інших типів є *словесними позначками* (англ. verbal designation), тобто знаками, що ідентифікують певні загальні чи індивідуальні поняття. Тому їхні українські відповідники не повинні залежати від контексту й мають бути тотожні по всьому тексту. Власні та номенклатурні назви записують українськими літерами, спираючись переважно на їхню звукову форму в початковій мові (*транскрибують*) або зрідка на їхню графічну форму в початковій мові (*транслітерують*). Щоб установити українські терміни-відповідники, треба *згармонізувати поняття і терміни* відповідно до методики, викладеної у міжнародному стандарті ISO 860:2007⁵.

Мета цієї статті – висвітлити досвід подавання термінів-відповідників, власних і номенклатурних назв у текстах українських перекладів міжнародних стандартів.

1 Транскрибування власних та номенклатурних назв

Раніше обмін інформацією зазвичай ґрунтувався на писемних джерелах, і іншомовні назви переважно транслітерували. У наш час розвинутих безпосередніх науково-технічних контактів основним методом стає транскрибування, яке на відміну від транслітерувannya, точніше передає звуковий склад назв.

Щодо транскрибування назв треба мати на увазі таке.

По-перше, транскрибуючи іншомовну назву українськими літерами, фактично пристосовують вимову іншомовного слова до фонетичних норм української мови, замінюючи відсутні в ній («чужі») звуки найближчими власними. Детальне порівняння систем фонем англійської, німецької та української мов подано у праці, де розглянуто випадки подібності, часткової подібності та суттєвої відмінності фонем досліджуваних мов⁶. Приклади пристосування вимови англійських власних назв до фонетичних норм української мови наведено в праці «Переклад власних назв»⁷.

По-друге, треба зважати на певні традиції відтворення іншомовних географічних й астрономічних назв, імен і прізвищ, назв рослин, хімічних сполук тощо, викладених у відповідних довідниках і класифікаторах (рис. 1).

По-третє, у країнах з латинською графікою узвичаїлась практика, коли власні та номенклатурні назви в інших мовах пишуть та вимовляють відпо-

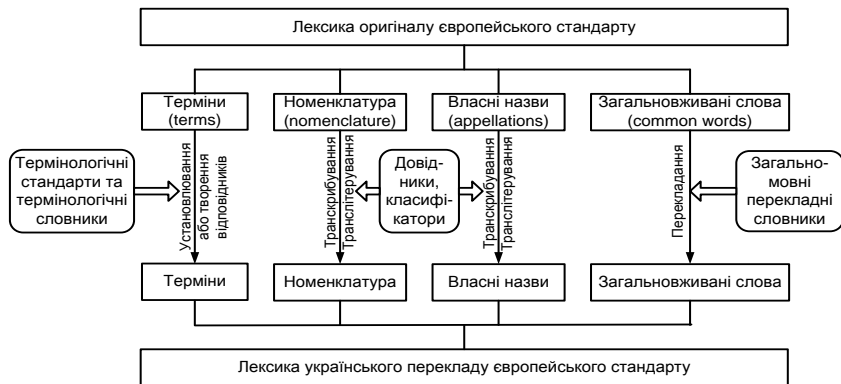

Рисунок 1. Основні класи лексем та операції над ними під час перекладання стандарту

відно до норм початкової мови. На це треба зважати, аналізуючи текст певної офіційної мовної версії міжнародного стандарту. Тобто для кожної власної назви слід визначити початкову мову, яка може бути відмінною від мови версії стандарту, що її перекладають, і вже транскрибувати відповідно до правил цієї початкової мови, а не мови версії стандарту.

Розгляньмо два приклади транскрибування власних назв, що стали частиною термінів.

Приклад 1. В англійській версії міжнародного стандарту вжито терміна **Von Mises/Huber Hencky yield criterion**, а у німецькій – терміна **Gestaltänderungsenergiehypothese (von Mises/Huber Hencky)**, що містять три прізвища **von Mises, Huber, Hencky**. Проаналізувавши їх за різними доступними джерелами, з’ясуємо, що

Richard Edler von Mises (1883–1953) – математик і механік австрійського походження, який установив цей критерій 1913 р. «*Mechanik der festen Körper im plastisch-deformablen Zustand*»⁸;

Maksymilian Tytus Huber (1872–1950) – польський механік німецького походження, який певною мірою передбачив цей критерій у своїй праці «*Właściwa praca odkształcenia jako miara wyczerpania materialu*»⁹;

Heinrich Hencky (1885–1951) – німецький інженер, який 1924 р. дав фізичну інтерпретацію критерію у своїй праці «*Zur Theorie plastischer Deformation und der dafür im Material hervorgerufenen Nachspannungen*»¹⁰.

Отже, з огляду на походження цих прізвищ, пропонуємо транскрибувати їх відповідно до норм німецької мови, а саме **фон Мізес, Губер і Генкі**.

Приклад 2. В англійській версії міжнародного стандарту вжито терміна **Vickers hardness**, а у німецькій – терміна **Vickers-Härte**, що містять власну

назву **Vickers**, яку українською подають по різному: Віккерс¹¹ і Вікерс¹². Проаналізувавши доступні джерела, з'ясуємо, що метод випробування на твердість названо на честь компанії Vickers Ltd, працівники якої Роберт Л. Сміт (Robert L. Smith) і Джордж Е. Сандленд (George E. Sandland) розробили його 1921 року. А Vickers [ˈvɪkəz] – це відома назва британських компаній, першу з яких як сталеливарний завод ще 1828 р. заснував мірошник Едвард Вікерс (Edward Vickers).

Отже, з огляду на транскрипцію цієї англійської власної назви, її треба подавати українською як Вікерс.

Щоб забезпечити однозначне розуміння перекладу, також рекомендуємо застосовувати загальновідому практику, згідно з якою після першого вжиття українського відповідника власної або номенклатурної назви подавати в дужках цю назву мовою оригіналу так, як це зроблено з прізвищами у прикладі 2.

2 Установлювання або творення термінів-відповідників

Складнішої роботи потребує термінологія. Іншомовних термінів не перекладають (не транскрибують, не транслітерують), а **встановлюють їхні** наявні українські **відповідники** або творять нові терміни для понять, яких з тих чи тих причин не було у вітчизняній поняттєвій системі (рис. 1).

Термінологічна робота ґрунтується на тому, щоб **згармонізувати міжнародну та українську системи понять** у певній предметній сфері (наприклад, щодо газової інфраструктури), а також згармонізувати окремі поняття із суміжних сфер (гігієна та безпека праці, екологічна безпека, пожежна безпека тощо), що їх використано у стандартах газової інфраструктури.

Щоб згармонізувати поняття і терміни треба зробити таке:

1) виділити основні поняття з тексту міжнародного стандарту за їхніми позначками (термінами) та встановити визначення цих понять за допомогою термінологічних розділів цього та взаємопов'язаних з ним інших нетермінологічних стандартів, термінологічних стандартів та електронних термінологічних ресурсів міжнародних організацій зі стандартизації¹³;

2) проаналізувати українську систему понять і з'ясувати чи є кожному поняттю повний або частковий відповідник в українській поняттєвій системі;

3) відшукати для певного згармонізованого поняття наявний український термін або утворити новий.

Для виділення основних понять з тексту міжнародного стандарту найбільші труднощі становлять багатокomпонентні терміни, що складаються із ланцюжка слів, утвореного за певними моделями, де одне слово – іменник, є опорним. Інші слова пов'язані з ним або одне з одним зазвичай неприйменниковим, а зрідка прийменниковим способом. Кожна мова має власні моделі термінотворення. Далі ми обмежимося лише англійськими термінами

та їхніми українськими відповідниками. Приклади моделей творення англійських термінів та зв'язків між елементами цих термінів подано, наприклад, у підрозділі 2.2 праці В. Судовцева «Научно-техническая информация и перевод. Пособие по английскому языку»¹⁴. Правила творення багатоеlementних українських термінів застандартизовано в додатку Г ДСТУ 3966:2009¹⁵.

Щоб з'ясувати типові моделі творення англійських термінів, ужитих у міжнародних стандартах газової інфраструктури, проаналізовано понад 150 англійських термінів із термінологічних розділів 11 нетермінологічних стандартів газової інфраструктури. Наявні моделі термінотворення, приклади англійських термінів та їхні українські відповідники зведено у Табл. 1.

Таблиця 1. Виявлені моделі творення англійських термінів, ужитих у міжнародних стандартах газової інфраструктури, та їхні українські терміни-відповідники

Англійські версії міжнародних стандартів газової інфраструктури		Українська науково-технічна термінологія	
модель терміна	приклад терміна	український термін-відповідник	модель терміна-відповідника
I Суто іменникові моделі:			
$N_1 + N_0$	gas tightness	газонепроникність	N_0
	inlet pipework	вхідний трубопровід	$A_1 + N_0$
	cavern height	висота каверни	$N_0 + N_1$
	strength test	випробовування на міцність	$N_0 + \text{Prep} + N_1$
	casing shoe	підкладень обсадної колони	$N_0 + N_1 + N_2$
	suction pipework	всмоктувальний технологічний трубопровід	$A_2 + A_1 + N_0$
	gas distributor	оператор газорозподільної системи	$N_0 + A_1 + N_1$
$N_2 + N_1 + N_0$	spill point	точка максимальної наповненості пласта-колектору	$N_0 + A_1 + N_1 + N_2$
	compressor unit housing	компресорний цех	$A_1 + N_0$
	cushion gas volume	буферний об'єм газу	$A + N_0 + N_1$
	fuel gas system	система паливного газу	$N_0 + A_1 + N_1$
	volume conversion device	пристрій перетворювання об'єму	$N_0 + N_1 + N_2$
	energy conversion device	пристрій перетворювання в енергію	$N_0 + N_1 + \text{Prep} + N_2$
$N_3 + N_2 + N_1 + N_0$	pressure safety system	система захисту від перевищення тиску	$N_0 + N_1 + \text{Prep} + N_2 + N_3$
	pipeline integrity management system	система керування цілісністю трубопроводу	$N_0 + N_1 + N_2 + N_3$

2 Прикметниково-іменникові моделі			
A + N ₀	absolute pressure	абсолютний тиск	A ₁ + N ₀
	measuring instrument	засіб вимірювання	N ₀ + N ₁
	connected aquifer(s)	сполучені водоносні пласти	Dpirk ₁ + A ₁ + N ₀
	separate building	окремо розташована будівля	Adv ₁ + Dpirk ₁ + N ₀
	competent authority	повноважний орган влади	A ₁ + N ₀ + N ₁
	seismic technology	технологія сейсмічної розвідки	N ₀ + A ₁ + N ₁
A ₂ + A ₁ + N ₀	maximum operating pressure	максимальний робочий тиск	A ₂ + A ₁ + N ₀
	maximum permissible error	максимально допустима похибка	Adv ₁ + A ₁ + N ₀
A ₁ + N ₁ + N ₀	capillary threshold pressure	капілярний пороговий тиск	A ₂ + A ₁ + N ₀
	combined test pressure	тиск комплексного випробовування	N ₀ + A ₁ + N ₁
	standard pressure equipment	стандартне обладнання, що працює під тиском	A ₁ + N ₀ + Con + V ₁ + Prep + N ₁
N ₁ + A ₂ + N ₀	gas measuring installation	газовимірвальна установка	A ₁ + N ₀
	station auxiliary equipment	станційне допоміжне обладнання	A ₂ + A ₁ + N ₀
	cavern free volume	вільний об'єм каверни	A ₁ + N ₀ + N ₁
A ₁ + N ₂ + N ₁ + N ₀	calorific value determination device	пристрій визначання теплотворної здатності	N ₀ + N ₁ + A ₁ + N ₂
2 Інші моделі			
PI ₁ + N ₀	metering temperature	вимірвальна температура	A ₁ + N ₀
PII + N ₀	stripped gas	відбензинений газ	Dpirk ₁ + N ₀
N ₀ + Prep + N ₂	point of delivery	точка постачання	N ₀ + N ₁
N ₀ + Prep + A ₁ + N ₁	volume under normal conditions	об'єм за нормальних умов	N ₀ + Prep + A ₁ + N ₂
N ₁ + PI ₁ + N ₀	pressure regulating station	станція регулювання тиску	N ₀ + N ₁ + N ₂

Примітки до Таблиці

N – Noun, іменник; N₀ – опорний іменник; A – Adjective, прикметник; PI – Participle I; PII – Participle II; Dpirk – українській дієприкметник; Prep – preposition, приїменник; Con – conjunction, сполучник, V – verb, дієслово

Як відомо, серед моделей творення англійських термінів переважають безприкметникові моделі, у яких опорний іменник стоїть на останньому місці, а всі інші слова стоять перед ним і виконують функції означення. Із позицій англійської граматики ці слова можуть бути іменниками (Noun, N), прикметниками (Adjective, A), дієслівними неособовими формами Participle¹⁶ (Participle I, PI; Participle II, PII), прислівниками (Adverb, Adv) тощо. Оскільки

в англійській мові та сама словоформа може одночасно належати до різних частин мови, то частиномовну належність певного слова в конкретній словосполучі треба встановлювати, ґрунтуючись на загальноновизначених тлумачних словниках англійської мови: Лонгманівському¹⁷, Колінзівському¹⁸, Оксфордському¹⁹. Насамперед розгляньмо як визначити частиномовну належність слова, яке виконує функції означення і може бути іменником, прикметником. Наприклад, слово *concrete* за даними цих словників в одних контекстах може бути іменником *бетон*, у других – прикметниками *бетонний*, *конкретний*, у третіх – дієсловом *бетонувати*. З огляду на означальну функцію слова *concrete* у словосполучі *concrete plugs* (укр. бетонні заглушки), правильно вважати його прикметником. Інша ситуація має місце зі словом *base* у словосполучі *base conditions* (укр. базові умови). Слово *base* має багато іменникових значень, серед яких *база*, і два прикметникові: пряме «який не має добрих моральних принципів» (тобто *нешляхетний*, *низький*, *підлий*) та переносне – (про метал) *нешляхетний* (*неблагородний*), (про монету) *неповноцінний* (*фальшивий*). З огляду на це в терміні *base conditions* слово *base* – це іменник у функції означення, який перекладаємо українським прикметником *базовий*. А в термінах *base metal* та *base coin* слово *base* – це прикметник у другому переносному значенні, і ці терміни перекладаємо українською як *нешляхетний* (*неблагородний*) *метал* та *неповноцінна* (*фальшива*) *монета*.

Певні проблеми також можуть створювати слова на *-ing* та *-ed*, що виконують функцію означення. Вони можуть бути як Participle I або Participle II відповідно, так і прикметником. Для встановлення їхньої частиномовної належності так само використовуємо зазначені словники, згідно з якими *measuring*, *connected* та *combined* мають відповідні прикметникові значення і тому в термінах, поданих у Таблиці 1, це прикметники, а *regulating* та *stripped* – це Participle I та Participle II відповідно у функції означення, оскільки прикметникового значення останніх зазначені словники не фіксують.

Проаналізувавши частиномовну належність слів-терміноелементів розглянутих англійських термінів, можна зробити висновок, що переважна більшість цих термінів (94 %) утворені словами лише двох частин мови – Noun та Adjective. З огляду на це, у Таблиці 1 виділено три різновиди моделей англійських термінів: суто іменникові, прикметниково-іменникові та інші.

Проаналізувавши моделі творення англійських термінів газової інфраструктури, частоту вживання їх та їхні українські відповідники, можна зробити такі висновки:

1) більшість англійських термінів (87 шт. або 56 %) утворені за суто іменниковою моделлю N_0 , $N_1 + N_0$ або $N_2 + N_1 + N_0$, тобто без використання прикметників або інших частин мови. У цих моделях опорним є останній іменник, а всі інші виконують функцію означення;

2) на відміну від англійських термінів в українських відповідниках, побудованих за суто іменниковими моделями, опорним є перший іменник;

3) в українських термінах-відповідниках англійські іменники у функції означення частіше переходять у прикметник і стають узгодженим означенням, або рідше залишаються іменниками і стають неузгодженим означенням у родовому відмінку. Так, із 23 англійських термінів, побудованих за моделлю $N_2 + N_1 + N_0$, лише 6 (тобто 26 %) зберегли власне іменникову модель в українських відповідниках, у той час як 13 (57 %) українських відповідників містить принаймні один прикметник ($A_1 + N_0$, $A_1 + N_0 + N_2$ або $N_0 + A_1 + N_1$). На нашу думку, слід давати перевагу узгодженому означенню як природнішому, наприклад, *безпековий аспект* як відповідник англійського *safety aspect* ліпше, ніж *аспект безпеки*. Узгоджене означення подають переважно, коли означення пов'язане з іншими терміноелементами, наприклад, *аспект пожежної безпеки*, або в тих поодиноких випадках, коли не можна утворити українського прикметника, наприклад, *політика у сфері якості* (англ. quality policy)²⁰, хоча українські відповідники аналогічних англійських термінів містять узгоджене означення: *безпекова політика* (англ. safety policy), *екологічна політика* (англ. environmental policy)²¹, *енергетична політика* (англ. environmental policy)²².

4) найчастіше англійський прикметник залишається прикметником в українському терміні-відповіднику. Так, у вибірці, що розглядається, модель, тотожну англійській, мають 27 відповідників (77 %) з 35 англійських термінів, утворених за моделлю $A_1 + N_0$, та 7 відповідників (88 %) із 8 англійських термінів, утворених за моделлю $A_2 + A_2 + N_0$;

5) усі проаналізовані англійські терміни не містять артиклів. З огляду на це, працюючи з термінологією, треба чітко відрізнити багатоеlementні терміни від вільних термінологічних словосполук, які іноді вживають у тому самому значенні. Термінам властива сконденсованість терміноелементів, незмінність форми і неможливість попадання між ними артикля. Так, *англ. transmission system operator* – це термін, а *англ. operator of a pipeline system* – це вільна термінологічна словосполука, у яких залежно від контексту неозначений артикль можна замінити на означений;

6) англійські терміни містять менше прийменникових словосполук (3 шт.), ніж в українські відповідники (9 шт.);

7) українські терміни-відповідники, окрім поодиноких винятків, містять таку саму або більшу кількість слів порівняно з оригінальними англійськими термінами.

Виявлену частотність використання певних моделей творення англійських термінів, ужитих в міжнародних стандартах газової інфраструктури, подано на Рис. 2.

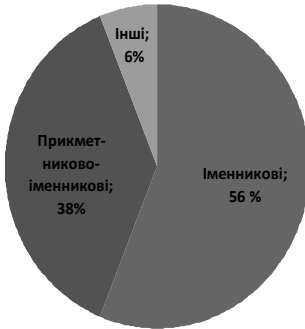

Рисунок 2. Частотність використання певних моделей творення англійських термінів газової інфраструктури

Розгляньмо на двох конкретних прикладах загальні особливості пошуку понять-відповідників.

Приклад 3. Проаналізувавши поняття *standard pressure equipment*, з'ясуємо, що це видове поняття родового поняття *pressure equipment*, визначеного в Директиві 97/23/ЄС²³ на базі якої Україна розробила власний Технічний регламент²⁴, де українським відповідником поняття *pressure equipment* прийнято *обладнання, що працює під тиском*. Порівнявши визначення обох понять (п. 2.1 Директиви та ст. 1 Регламенту), можна зробити висновок, що вони тотожні щодо змісту та обсягу. Тому в українському перекладі стандартів як відповідник англійського *standard pressure equipment* треба подавати *стандартне обладнання, що працює під тиском*, хоча цей термін має суттєві вади через наявність підрядного речення, відокремленого комою. Він є калькою з російського терміна *оборудование, работающее под давлением*²⁵, хоча українська мова на відміну від російської, яка не може утворити прикметника від іменника *давление*, має змогу до *pressure equipment* побудувати відповідника *нідтискове*²⁶ *обладнання* за моделлю А + N₀.

Із наведеного приклада випливає, що після встановлення повного збігу понять як відповідник англійського терміна приймають термін, наявний в українській термінологічній системі, навіть якщо він може суттєво відрізнитися своїми терміноелементами від англійського (Табл. 1) та / або мати певні вади.

Приклад 4. В англійських версіях міжнародних і європейських стандартів уживають два поняття *safety* та *security*, які визначають так: перше – як «відсутність неприйнятного ризику назовні від розглядуваних функційних і фізичних блоків», а друге – як «відсутність неприйнятного ризику ззовні для розглядуваних фізичних блоків»²⁷. В українській поняттєвій системі цим двом поняттям традиційно відповідають два поняття *безпека* як стан, у якому нема неприйнятного ризику, та *безпечність* як властивість не створювати неприйнятний ризик.

Отже, поняття міжнародної (європейської) та української поняттєвих систем збігаються лише частково. У міжнародній системі поняття поділяють залежно від джерела ризику, а в українській традиційно відрізняють стан від властивості, але не розмежовують поняття залежно від джерела ризику.

Щоб згармонізувати українську поняттєву систему з міжнародною (європейською), у праці М. Гінзбурга «Safety та security – як це буде українською?»²⁸ запропоновано для стану, коли нема неприйнятного ризику, увести до української поняттєвої системи два поняття: *безпека* як відповідник *safety* та *убезпека* як відповідник *security*, тобто також розрізнити джерело ризику. А для властивості не створювати неприйнятного ризику залежно від його джерела залишаємо *безпечність* як відповідник *safety* і вводимо *убезпеченість* як відповідник *security*. З погляду на системність англійське дієслово *secure* доцільно перекладати українськими дієсловами *убезпечувати / обезпечити*.

Із викладеного вище маємо українську поняттєву систему, увівши нові поняття, а для них створити нові терміни, повернувши в активний вжиток частково забуті українські слова *убезпека* та *убезпеченість*.

Висновки

1. Для кожної власної та номенклатурної назви слід визначити початкову мову, яка може бути відмінною від мови стандарту, і далі транскрибувати відповідно до правил цієї початкової мови, а не мови стандарту.

2. Із двох можливостей подавання в українських термінах означення (узгодженого та неузгодженого) перевагу слід давати першому як природнішому, наприклад, *безпековий аспект* ліпше, ніж *аспект безпеки*.

3. Неузгоджене означення подають переважно, коли означення пов'язане з іншими терміноелементами, наприклад, *аспект пожежної безпеки*, або в тих поодиноких випадках, коли не можна утворити українського прикметника.

4. Після встановлення повного збігу понять як відповідник англійського терміна приймають термін, наявний в українській термінологічній системі, навіть якщо він може суттєво відрізнитися своїми терміноелементами від англійського та/або мати певні вади.

5. У випадку, коли поняття міжнародної (європейської) та української поняттєвих систем збігаються лише частково, треба спочатку згармонізувати поняття, а тільки потім шукати для певного поняття наявного українського терміна або творити новий

¹ Гінзбург М. Проблеми гармонізації іншомовних стандартів методом перекладання / Михайло Гінзбург // Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика : матеріали доповідей V Міжнар. наук.-пр. конф., 6–7 квітня 2012 р. / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. – Київ : Аграр Медіа Груп, 2012. – С. 79–83.

² Термінологічна робота. Словник термінів. Частина 1. Теорія та використання (ISO 1087–1:2000, IDT) : ДСТУ ISO 1087–1:2007. – Київ : Держспоживстандарт України, 2008. – VI, 36 с. – (Національний стандарт України).

³ Гінзбург М.Д. Інструмент формування, фіксування, зберігання та передавання фахових знань /

М.Д. Гінзбург // Междисциплинарные исследования в науке и образовании. – 2012. – № 1 Кг. – Режим доступу : <http://mino.esrae.ru/159-1232>

⁴ Географічні назви – це назви материків, океанів, морів, річок, озер, островів, гір, пісків, боліт, держав, населених пунктів, вулиць та інших географічних об'єктів, що їх застосовують для розпізнавання цих об'єктів серед інших однорідних. Отже, *море, річка, півострів, острів* – це географічні терміни, а *Чорне море, Дніпро, Дунай, Крим, Родос, Корсика, Сардинія* – це географічні назви.

⁵ Terminology work – Harmonization of concepts and terms : ISO 860:2007. – Third edition 2007–11–15 – ISO, 2007. – VI, 17 p. (Термінологічна робота. Гармонізування понять і термінів).

⁶ Чорна М.М. Зіставний аналіз фонем української, англійської та німецької мовних систем / М.М. Чорна // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія : Лінгвістика і літературознавство : міжвуз. зб. наук. ст. – 2010. – Вип. XXIII, ч. 2. — С. 518–528. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38081/66-Chorna.pdf?sequence=1>

⁷ Переклад власних назв [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://speakenglish.com.ua/blog/pereklad-vlasnih-nazv/>

⁸ Mises R. von Mechanik der festen Körper im plastisch-deformablen Zustand / R. von Mises // Nachrichten von der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen, Mathematisch-Physikalische Klasse. – 1913. – S. 582–592.

⁹ Huber M.T. Właściwa praca oczołczalena iako miara wyużeczenia materialu / M.T. Huber // Czasopismo Techniczne. – Lwów, 1904. – 22 – № 3–6.

¹⁰ Hencky H. Zur Theorie plastischer Deformation und der dafür im Material hervorgerufenen Nachspannungen / H. Hencky // Z. Angew. Math. Mech. – Band 4. – 1924. – S. 323.

¹¹ Матеріали металеві. Визначення твердості за Віккерсом. Частина 1. Метод випробування (ISO 6507:1:2005, IDT) : ДСТУ ISO 6507–1:2007. – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – 16 p.

¹² Англійсько-українсько-англійський словник наукової мови (фізика та споріднені науки). Частина I. Англійсько-українська / уклад. : О. Кочерга, С. Мейнарович. – Вінниця : Нова книга, 2010. – С. 508.

¹³ Гінзбург М. Актуальні проблеми перекладання європейських стандартів газової інфраструктури / Михайло Гінзбург // Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика : зб. наук. пр. / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. – Київ : Аграр Медіа Груп, 2017. – С. 113–123.

¹⁴ Судовцев В.А. Научно-техническая информация и перевод. Пособие по английскому языку : учебн. пособие для вузов / В.А. Судовцев. – Москва : Высшая школа, 1989. – 232 с.

¹⁵ Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять : ДСТУ 3966–2009. – Київ : Держспоживстандарт України, 2010. – IV, 31 с. – (Національний стандарт України).

¹⁶ Англійська неособова форма Participle поєднує в собі риси прикметника та прислівника. У функції означення вона відповідає українському прикметнику або дієприкметнику, а у функції обставини – українському дієприслівникові. Отже, треба постійно мати на увазі, що термін «дієприкметник», якого часто-густо вживають щодо *англ.* Participle у граматиках і підручниках англійської мови, виданих в Україні, є досить умовним і неточним (Жлуктенко Ю.О. Порівняльна граматика української та англійської мов : посібник для вчителів / Ю.О. Жлуктенко. – Київ : Радянська школа, 1960. – С. 99).

¹⁷ Longman Dictionary of Contemporary English Online (Онлайнвий Лонгманівський словник сучасної англійської мови). – Режим доступу : <http://www.ldoceonline.com/>

¹⁸ Collins free online English dictionary (Колінзівський онлайнвий вільний словник англійської мови) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>

¹⁹ Oxford English Dictionary (Оксфордський словник англійської мови) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://en.oxforddictionaries.com/?utm_source=od-panel&utm_campaign=en

²⁰ Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів : ДСТУ ISO 9000:2016 (ISO 9000:2015, IDT). – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – V, 45 с. – (Національний стандарт України).

²¹ Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування : ДСТУ ISO 14001:2016 (ISO 14001:2015, IDT). – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – VII, 29 с. – (Національний стандарт України).

²² Енергозбереження. Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання (ISO 50001:2011, IDT) : ДСТУ ISO 50001:2014. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2015. –VI, 19 с. – (Національний стандарт України).

²³ Directive 97/23/EC of the European Parliament and of the Council of 29 May 1997 on the approximation of the laws of the Member States concerning pressure equipment. – Режим доступу : – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1997L0023:20031120:en:PDF>

²⁴ Технічний регламент безпеки обладнання, що працює під тиском [Електронний ресурс] : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19.01.2011 № 35. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/35-2011-%D0%BF>

²⁵ Федеральные нормы и правила в области промышленной безопасности «Правила промышлен-

ной безопасности опасных производственных объектов, на которых используется оборудование, работающее под избыточным давлением» [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.gosnadzor.ru/industrial/equipment/acts/>

²⁶ Англо-українські словники [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://e2u.org.ua/s?w=%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%82%D0%B8%D1%81%D0%BA*&dicts=all&highlight=on

²⁷ International electrotechnical vocabulary. – Part 351: Control technology : IEC 60050–351:2013. – Edition 4.0. – IEC, 2013. – XIV, 460 p. – (International Standard) (Міжнародний електротехнічний словник. – Ч. 351: Техніка засобів керування. – 4-те видання. Міжнародний стандарт).

²⁸ Гінзбург М.Д. Safety та security – як це буде українською? / М.Д. Гінзбург, В.О. Бабенко // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2016. – № 3. – С. 13–18.

The article summarizes the experience of presenting terms, appellations, nomenclature and common words in the texts of Ukrainian translations of European standards. Transcription examples were studied for appellations that form part of a term. The patterns of English terms listed in terminology sections of the 11 European gas infrastructure standards are analysed and typical ones are identified.

Keywords: European standard, translation, term, appellation, nomen, common word, transcription, transliteration, harmonization of concepts and terms.

ПОКАЖЧИК АВТОРІВ

- Алейнікова Я. 186
Антоненко І. 26, 34
Аровіна М. 161
Бабенко В. 180
Бабенко Ж. 97, 102, 195
Бадьоріна Л. (Бадєрина Л.) 103, 176, 189, 205
Бездрабко В. 1–8, 17, 85, 162, 248, 251
Бережняк О. 219, 232, 244
Беспянська Г., див. Гордієнко Г.
Біловус Л. 117, 245
Білушак Т. 78, 226
Бойко В. 79, 149, 211, 227
Бондарєва Л. 139
Боряк Т. 90
Бучковська О. 104, 140, 233
Вакулик І. 131
Вернигора Е. 163
Вільчинська І. 177
Вінічук І. 123
Вірьовкіна Н. 168
Галимова Е. 105
Гаращенко Л. 86
Гаращук Т. 212
Гінзбург М. 43, 54, 61, 87, 180
Глушан О. 80, 94
Гомотюк О. 35, 44, 141, 240
Гордієнко Г., див. Беспянська Г. 45, 55, 62, 150, 181, 196
Грінберг Л. 28, 106
Грогуль О. 213, 220
Добровольська В. 142
Дроздова О. 63, 234
Дубова С. 164, 169, 172
Дяченко Н. 18
Желтоухова Д. 151
Жумарь С. 95
Захарова І. 71
Збанацька О. 143, 152
Зиновєва Н. 19, 56, 72

Зозуля С. 91, 118, 170, 197, 221
Зоряна А. 153
Иванова О. 190
Карпюк Д. 119, 214
Климова К. 96, 129
Ковтанюк Ю. 215
Комова М. 78, 137
Кондакова Н. 198
Костенко М. 107, 144, 178, 199, 206, 235, 246
Кудлай В. 64, 81, 154, 228
Кукушкін О. 108, 247
Куликова Т. 191
Купрунець Т. 65, 155
Кухтина А. 109
Лаба О. 216
Легостаєва О. 229
Литвинська С. 46, 66, 76, 82, 136, 173
Лісіна С. 83
Луцишина Т. 112, 124, 222
Мальцева І. 165
Матвієнко О. 171
Меркотан М. 236
Микитенко В. 143
Михайлюк О. 74
Наливайко Ю. 92
Нестеренко Г. 88
Нестерович Ю. 9, 20, 29, 36, 47, 57, 67, 89, 95
Нечухасва Н. 126
Новіцька О. 156
Огар Е. 21, 98
Остапчук Ю. 110, 200, 207
Пелещишин А. 78
Петрова І. 166
Петровський В. 132
Півньова Л. 157
Плешкевич Е. 10, 22, 33, 37, 48, 58, 68, 158, 182, 249
Поберезська Г. 11
Полоз К. 184
Поплавський М. 175
Попчук О. 217

Посохов С. 132
Постельжук О. 145, 237
Прокоф'єва К. 73
Промська О. 111, 192, 201, 208
Радзієвський В. 231
Решетілова О. 73
Романуха З. 120, 125, 209, 223
Савченко С. 74, 183
Садовенко В. 184
Сапицька І. 167
Свіжа О. 230
Селіверстова К. 38
Силков С. 12, 23, 31, 39, 84, 93, 159
Симоненко Л. 13, 24
Сілкова Г. 32, 40, 49, 112, 146, 147, 174, 238
Слизький А. 218
Слободяник М. 147
Солоіденко Г. 14
Ставицька В. 250
Стороженко Л. 113, 224, 239
Стрішенець Н. 15, 121, 160
Сукач А. 202
Ткач Л. 126, 183
Ткач Ю. 166
Трачук Л. 99, 114, 127, 193, 203, 225
Третяк О. 241
Тупчієнко-Кадирова Л. 50
Тур О. 51, 69, 75, 133, 185, 242
Туровська Л. 41, 52, 134, 138
Халіновська Л. 135
Харченко С. 76, 136
Цивін М. 171
Черкасов С. 243
Чуканова С. 100
Шатрова М. 115, 128, 179, 188, 194, 204, 210
Швецова-Водка Г. 16, 25, 33, 42, 53, 59, 77, 101, 122, 130
Шпилевская И. 60
Шульгіна В. 116
Ясьмо В. 148

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Бабенко Владислав Олександрович – провідний інженер Інституту транспорту газу

Бабенко Жанна Валентинівна – викладач кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

Бездрабко Валентина Василівна – доктор історичних наук, професор, професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Київського національного університету культури і мистецтв

Бережняк Олена Володимирівна – викладач кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

Біловус Леся Іванівна – кандидата філологічних наук, доцент, доцент кафедри документознавства, інформаційної діяльності та українознавства Тернопільського національного економічного університету

Білушак Тетяна Миколаївна – кандидат історичних наук, асистент кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності Національного університету «Львівська політехніка»

Бойко Віта Федорівна – кандидат історичних наук, завідувач відділу документознавства Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства

Гарашенко Лілія Борисівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

Гінзбург Михайло Давидович – доктор технічних наук, професор, начальник відділу Інститут транспорту газу

Гордієнко Галина Василівна – доцент кафедри інновацій та інформаційної діяльності в освіті Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Глушан Олена Володимирівна – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Київського національного університету культури і мистецтв

Дубова Світлана Володимирівна – кандидат історичних наук, викладач кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Київського національного університету культури і мистецтв

Жумарь Сергій Володимирович – кандидат історичних наук, заступник директора Білоруського науково-дослідного інституту документознавства та архівної справи

Костенко Марина Степанівна – викладач кафедри документальних комунікацій Рівненського державного гуманітарного університету

Кукушкін Олег Миколайович – викладач кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

Литвинська Світлана Віталіївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету

Нестерович Юрій Володимирович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Білоруського науково-дослідного інституту документознавства та архівної справи

Нестерович Юрій Володимирович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Центру досліджень білоруської культури, мови і літератури Національної академії наук Білорусі

Нестеренко Галина Олегівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри інновацій та інформаційної діяльності в освіті Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Огар Емілія Ігорівна – доктор наук із соціальної комунікації, професор, професор кафедри медіа комунікацій Української академії друкарства

Плешкевич Євгеній Олександрович – доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник Державної публічної науково-технічної бібліотеки Сибірського відділення Російської академії наук

Полоз Катерина Іванівна – студентка III курсу спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» факультету транспортних та інформаційних технологій Національного транспортного університету

Савченко Сергій Володимирович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності Національної металургійної академії України

Садовенко Володимир Сергійович – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри обчислювальної техніки Національного транспортного університету

Сілкова Галина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету Рівненського державного гуманітарного університету

Ткач Леся Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності Національної металургійної академії України

Трачук Людмила Федорівна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

Тур Оксана Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Чуканова Світлана Олександрівна – кандидат педагогічних наук, координатор Американської бібліотеки ім. В. Китастого при НаУКМА

Швецова-Водка Галина Миколаївна – доктор історичних наук, професор, професор кафедри документальних комунікацій і бібліотечної справи Рівненського державного гуманітарного університету

CONTENTS

WORD TO THE READER	6
<i>Valentyna Bezdrabko</i> Vita brevis, ars longa	6
TERMINOLOGICAL ISSUES OF DOCUMENT SCIENCE	8
<i>Valentyna Bezdrabko</i> Terminological standards of records management and archival affairs: what will it be?	8
<i>Liliia Harashchenko</i> Analytical nominations of terminology of Document Science	21
<i>Mykhailo Hinsburh</i> Language of technical standards as a separate functional layer of the professional languages	28
<i>Halyna Nesterenko</i> Terminology of human resource management and HR administration: problematic aspects and their impact on practice	39
<i>Yuriy Nesterovich</i> About transdisciplinary interaction between the concepts of the document and the information product in the context of the description of the structure of the edition and publication in the construction of the general intertheory	48
LIBRARY SCIENCE TERMINOLOGY	61
<i>Zhanna Babenko</i> The development of the terminological system of the information services	61
<i>Emiliia Ohar</i> Children's book in an interdisciplinary perspective: creation features of the basic terms	70
<i>Liudmyla Trachuk</i> Electronic catalogs of regional universal scientific libraries of Ukraine: terminological issues	78
<i>Svitlana Chukanova</i> Place of the term «information science» in the modern Ukrainian Library Science	86
<i>Halyna Shvetsova-Vodka</i> Typology of publications and terminology standard 3017:2015	89
ARCHIVAL SCIENCE TERMINOLOGY	95
<i>Olena Hlushan</i> Development of the international standardization of the archival description, the draft of the standard «Records in context» (RiC)	95
<i>Sergey Zhumar', Yuriy Nesterovich</i> Correlation of concepts, which are indicated by terminological elements «fund», «informational resource» in Archival Science and Library Science (to the formulation of the question)	102
<i>Kateryna Klymova</i> Valorization of archives: genesis and meaning of the term	108
DOKUMENT SCIENCE AND INFORMATIONAL EDUCATION	112
<i>Svitlana Dubova</i> Problematic aspects of the forming of the specialty «Informational, library and archival affairs»	112
<i>Svitlana Lytvyns'ka</i> The role of terminology in professional language of Document Science specialist	116
<i>Halyna Silkova</i> Informational, library and archival affairs: problems of professional training	120

NOTA BENE		128
<i>Mykhailo Hinsburh, Vladyslav Babenko</i>	Recommendations for the use of the terms matches, proper and nomenclature names in the texts with Ukrainian translation of European standards	128
<i>Halyna Hordiienko</i>	Managerial discourse as a social communicative segment of the documenting the management information	140
<i>Evgeniy Pleshkevich</i>	Synergetic approach in Document Science and related scientific disciplines	145
<i>Serhii Savchenko, Lesia Tkach</i>	Using a human as a material data carrier: prospects and threats	152
<i>Volodymyr Sadovenko, Kateryna Poloz</i>	Methodological principles of the system analysis of information processes in Document Science	158
<i>Oksana Tur</i>	Problems of the creation the bibliographic descriptions as it is required by international styles	163
WORD OF YOUNG SCIENTISTS		171
<i>Tetiana Bilushchak</i>	Archives and services of WEB 2.0: new opportunities in activities of archival management	171
<i>Vita Boiko</i>	Actual issues of modern Document Science in Ukraine	178
<i>Viacheslav Kudlai</i>	Identification of electronic records in the conditions of introduction the DSTU ISO of 30300 series	181
OUR GUESTS		187
<i>Olena Berezhniak</i>	Bibliometric analysis of the documentary flow of foreign literature	187
<i>Lesia Bilovus</i>	Documentary and communicational function of Ukrainian periodicals of the USA regarding the activities of public organizations (as an example SUA)	201
<i>Maryna Kostenko</i>	Informational providing of the field of art culture and art	207
<i>Oleh Kukushkin</i>	Informational management of the authorities of Ukraine: problems of functioning in modern conditions	213
IN MEMORIAM		217
<i>Evgeniy Pleshkevich</i>	In memory of Mikhail Semenovich Slobodyanik – a great scientist and a good friend	217
<i>Valentyna Stavys'tka</i>	Remembrance about Michail Slobodyanyk	218
<i>Valentyna Bezdrabko</i>	Bibliographic index of content of the scientific digest «Terminology of Document Science and related fields of knowledge» (2007–2017)	219
Thematic index of articles		219
Index of authors		232
<i>Information about authors</i>		235

Наукове видання

ТЕРМІНОЛОГІЯ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
ТА СУМІЖНИХ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ

Збірка наукових праць
Випуск 10

Технічний та бібліографічний редактор
Н.А. Бойчук

Адреса редакційної колегії:
вул. Чигоріна, 14, к. 76, 01601, Київ
(044) 285-00-66

Здано в набір 18.05.2017
Підписано до друку 22.05.2017 Формат 60x84 / 16
Папір офсетний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 13,95.
Гарнітура Times. Наклад 350 прим.
Зам. № 10

Видруковано ТОВ «Четверта хвиля»
Свідоцтво ДК № 340
проспект Валерія Лобановського, 119, оф. 213, Київ,
(044)-221-13-82